

בס"ד. יום ב' פ' נצבים-וילך, ח"י אלול, ה'תשכ"ב

(הנחה בלתי מוגה)

בחכמה יבנה בית¹. ומבאר אדמו"ר הזקן במאמרו ד"ה זה², בהקדים להבין ענין מלכיות זכרונות ושופרות שאומרים בראש השנה, שמזכירים פסוקים מתורה נביאים וכתובים להביא ראיה על הענינים דמלכיות זכרונות ושופרות, דלכאורה, הלא ממילא זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון³ נכמבואר בדרושי ראש השנה שאע"פ שבכ"ה באלול נברא העולם⁴, וראש השנה שבחודש תשרי⁵ הוא יום ברוא אדם הראשון⁶, יום ששי למעשה בראשית, מ"מ, הרי הוא גם זכרון ליום ראשון דכללות מעשה בראשית], ומה צריכים להזכיר פסוקים⁶.

(ב) **והענין** הוא, דהפסוקים שאומרים הם בחי' החותם⁷ לקיים הדבר, כמו עד"מ המכתב של מלך בשר ודם כשעדיין לא חתמו בחותם המלך אינו כלום, שעדיין יוכל להשתנות לכמה אופנים שונים אחרים, אבל כשכבר חתמו בחותם המלך, הנה אז הוא קיום הדבר הנכתב במכתב, ואין לשנות ממנו אפילו כמלא נימא כו'. וכמו כן הוא למעלה, שחותמו של הקב"ה אמת⁸, והו"ע התורה שהיא בחי' חותם, דאורייתא מחכמה נפקת⁹, והחכמה נקראת חותם לקיים כל דבר שפע הנשפע מאצילות לבי"ע, כידוע שע"י החכמה נעשה עיקר ההנהגה בעולמות, כי החכמה תחי"ו¹⁰, וכולם בחכמה עשית¹¹. וכמו שבחי' חכמה דאצילות הוא בחי' החותם לקיים שפע האצילות לנבראים, כמו כן בחי' חכמה

6) ראה ג"כ לקו"ת דרושים לר"ה נו, ג.
ד"ה אד' שפתי תפתח שבסידור. סיום המשך יו"ט שר"ה תרס"ו (הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א שם).
7) ראה ג"כ תו"א בהוספות קכ, ג. לקו"ת מסעי צא, ד (הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א שם).
8) ירושלמי סנהדרין פ"א ה"א. דב"ר פ"א, י.
9) זח"ב סב, א. פה, א. קכא, א. ועוד.
10) קהלת ז, יב.
11) תהלים קד, כד.

1) משלי כד, ג.
2) נדפס בקונטרס בפ"ע בכ' אלול שנה זו (תשכ"ב), ואח"כ במאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ד ע' ריו ואילך — בתוספת איזה הערות בשוה"ג מכ"ק אדמו"ר שליט"א.
3) תפלת מוסף דר"ה (ר"ה כו, א).
4) ויק"ר רפכ"ט.
5) ששייך לח"י אלול — כדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר (סה"ש תש"ג ע' 177) שמיום ח"י אלול מתחילים ימי החשבון על החדשים של השנה שעברה, יום לחודש, וביום ח"י אלול הוא החשבון על חודש תשרי.

שבמאציל¹² היא בחי' חותם לקיים כל דבר שפע מן המאציל לנאצלים, וכן עד"ז עד רום המעלות, וכמבואר במ"א טעם הדבר. וזהו הטעם שאומרים פסוקי תורה לענין מלכיות זכרונות ושופרות, הגם שזה היום ממילא תחלת מעשיך, כי, גם כאשר עלה ברצונו שיהי' לו תענוג ורצון במדת המלכות, הרי עדיין יכול הדבר להשתנות לכמה אופנים שונים אחרים, אך כאשר אומרים פסוקי התורה לענין מלכיות כו', הרי זה בחי' חותמו של הקב"ה לקיום הדבר שלא ישונה כלל, כי קיום כל דבר בבחי' חותם אין זה אלא ע"פ התורה דוקא, שהוא כמו שמביא ראי' ברורה לקיים הדבר. וכמו שגם בסודות ורזין דאורייתא שבזהר הקדוש אנו רואים שלא יסמוך בעל המאמר בלתי שיביא ראי' ברורה לדבריו באיזה פסוק מן התורה או מן הנביאים כו', כי בלתי זה אין למאמרו וסודו קיום כלל.

ומוסיף בהמאמר¹³, שלכך אומרים גם פסוקים שנזכר בהם ענין השופר כו'. ויש לבאר הטעם שמוסיף לפרש ענין זה במיוחד בנוגע לפסוקי שופרות¹⁴ בהוספה על פסוקי מלכיות וזכרונות, כי, הענין דמלכיות וזכרונות נעשה רק ע"י האמירה, כמאמר רז"ל¹⁵ אמר הקב"ה אמרו לפני בראש השנה כו' מלכיות כדי שתמליכוני עליכם, זכרונות כדי שיעלה זכרונו לפני לטובה, משא"כ הענין דשופרות, שעל זה נאמר¹⁶ ובמה בשופר, היינו, תקיעת שופר במעשה בפועל, ולכן הקושיא היא ביתר שאת למה צריכים להזכיר פסוקי שופרות, מאחר שישנו הענין דתקיעת שופר במעשה בפועל, שהרי אמירת פסוקי שופרות היא לא רק ביו"ט של ראש השנה שחל להיות בשבת שאין תוקעין¹⁶, אלא גם כאשר ישנו הענין דתקיעת שופר במעשה בפועל מוסיפים ואומרים גם פסוקי שופרות. ולזה מבאר ומדגיש במיוחד בנוגע לענין דשופרות, שאמירת פסוקי התורה הו"ע חותמו של הקב"ה שעי"ז יהי' קיום הדבר שלא ישונה כלל¹⁷.

ח"ב ע' תרא ואלך).
 (15) ר"ה טז, א. לד, ב.
 (16) משנה שם כט, ב. וראה המשך תרס"ו ע' תקמו.
 (17) לשלימות הענין — ראה גם לקו"ש ח"ד ע' 1146 הערה 14 (משיחת שמחת בית השואבה תשכ"ג).

(12) חכ' דא"ק — ראה לקו"ת תצא לט, סע"ג. ועפ"ז מובן מש"כ לקמן "וכן עד"ז עד רום המעלות". וראה לקו"ת בהר מג, ד (הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א שם).
 (13) שם ריש ע' ריח.
 (14) ראה הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א שם: אף שתוקעים ויש אתעדל"ת בעשי'. וראה וככה — תרל"ז פפ"ג (סה"מ תרל"ז

וזהו בחכמה יבנה בית, שבנין העולמות הוא ע"י חכמה, כמ"ש¹⁸ בראשית ברא, ותרגומו בחוכמתא¹⁹, והיינו, שבחכמה שבתורה יבנה בית דבי"ע מן האצילות, וכן סדר בנין האצילות מן המאציל, וכן עד"ז עד רום המעלות, כנ"ל. וד"ל (ע"כ תוכן המאמר).

(ג) **ויש** להוסיף ולבאר ענין זה בעבודת האדם, ע"פ המבואר בלקו"ת²⁰ ד"ה והדרת פני זקן²¹ זה שקנה חכמה²², שקנה היינו כמ"ש²³ ותופשי התורה, דהיינו מי שתופס במוח הזכרון, מוח החכמה, שזהו שבפ' קדש שכנגד מוח החכמה²⁴ נאמר ולזכרון בין עיניך²⁵. ומבאר, שמחמת צוק העתים כו' יש להשתדל לקנות ולחקוק במוח הזכרון עכ"פ תורה שבכתב, ומתורה שבעל פה יש להשתדל לקנות ולחקוק סדר קדשים הנקרא חכמה²⁶. ומזה מובן שחכמה זו (קנה חכמה) היא בחי' החותם שעל ידה יבנה בית — ביתו של כאו"א מישראל בעבודתו בכל ג' הקוין תורה עבודה (עבודת התפלה) וגמ"ח²⁷ (כללות כל המצוות²⁸), שנקראים בשם בית, שהרי בתורה אמרו חז"ל²⁹ משחרב ביהמ"ק אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה, שזהו שהתורה נקראת בית³⁰, ועד"ז ד' אמות של תפלה, שגם בתפלה כתיב³¹ כי בתי בית תפלה יקרא לכל העמים, ומצוות הו"ע המקיפים³², שעיקרם הו"ע הבית, ועד לבית גדול, כדאיתא בגמרא³³ בפירוש הפסוק³⁴ (בית המלך גו') בית גדול, חד אמר מקום שמגדלין בו תורה וחד אמר מקום שמגדלין בו תפלה. ועי"ז זוכים לבנין ביהמ"ק, עליו נאמר³⁵ גדול יהי כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון, שקאי לא רק על בית שני שהי' גדול מבית ראשון בבנין ובשנים (כפירוש הפשוט³⁶), אלא גם על בית שלישי שיהי' גדול מבית ראשון ובית שני (כפירוש הזהר³⁷), וכמשנ"ת במאמרים שלפנ"ז³⁸ (ע"פ המבואר

29 ברכות ח, א.	18 בראשית א, א.
30 ראה לקו"ת ואתחנן יו"ד, א. המשך מים רבים תרל"ו פ"ר ואילך.	19 כ"ה בכ"מ בדא"ח. ובתרגום ירושלמי שלפנינו: בחוכמתא.
31 ישעי' נו, ז.	20 קדושים ל, ד.
32 ראה תו"א מקץ לח, ג. מב, ג.	21 קדושים יט, לב.
33 מגילה כו, א.	22 ראה קידושין לב, ב.
34 מלכים-ב כה, ט.	23 ירמ' ב, ח.
35 חגי ב, ט.	24 ראה זח"ג רסב, א. סידור (עם דא"ח)
36 מפרשים עה"פ. וכ"ה בב"ב ג, סע"א.	שער התפילין ח, ב ואילך. ועוד.
37 ח"א כח, א. תקו"ז תיקון ח.	25 בא יג, ט.
38 ד"ה גדול יהי' כבוד הבית גו' דש"פ מטו"מ מבה"ח מנ"א שנה זו ס"ט (לעיל ע' 193 ואילך).	26 שבת לא, סע"א.
	27 אבות פ"א מ"ב.
	28 ראה לקו"ת פ' ראה כג, ג.

במאמרי הצ"צ³⁹ ואדמו"ר מהר"ש⁴⁰) דבית ראשון הוא בחי' ה"א עילאה שעל ידה הוא גילוי היו"ד (י"ה), ובית שני הוא בחי' ה"א תתאה שעל ידה הוא גילוי הוא"ו (ו"ה), ובית שלישי יהי' גדול משניהם, כיון שיהי' כולל שניהם (וזהו מ"ש גדול יהי' גו', שהוא ע"ד מ"ש⁴¹ ביום ההוא יהי', ב"פ י"ה, שגם ו"ה יהי' כמו י"ה⁴², היינו, שגם ה"א תתאה תקבל מבחי' היו"ד), וע"פ הידוע שכל הגילויים דלעתיד לבוא תלויים במעשינו ועבודתנו במשך שית אלפי שנין דהוה עלמא, ובפרט כמעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות⁴³, הרי מובן שכללות הענין דביהמ"ק השלישי שכולל בית ראשון, בחי' י"ה, ובית שני, בחי' ו"ה, נעשה ע"י העבודה בבחי' י"ה שהו"ע לימוד התורה, והעבודה בבחי' ו"ה, שהו"ע קיום המצוות⁴⁴, ובאופן של גדלות, גדול תלמוד⁴⁵, וגדולה צדקה⁴⁶ (כללות כל המצוות³²), שעיי"ז גדול יהי' כבוד הבית וגו'. ועיי"ז יומשך ויתגלה הענין דגדול הוי' ומהולל מאד בעיר אלקינו⁴⁷, בכללות העולם, למטה מעשרה טפחים, וכמ"ש⁴¹ ביום ההוא יהי' הוי' אחד ושמו אחד, כשם שאני נכתב כך אני נקרא⁴⁸ בפי כל אחד ואחת, ויקויים היעוד וראו כל עמי הארץ כי שם הוי' נקרא עליך ויראו ממך⁴⁹, ועמדו זרים ורעו צאנכם⁵⁰, בביאת משיח צדקנו בקרוב ממש.

44) ראה זח"א כד, א. ובכ"מ.	39) אוה"ת נ"ך ח"ב ע' אינה ואילך.
45) קידושין מ, ב.	40) סה"מ תרכ"ט (קה"ת תשנ"ב) ע' רצד ואילך.
46) ב"ב יו"ד, א.	41) זכרי' יד, ט.
47) תהלים מח, ב.	42) לקוטי תורה להאריז"ל עה"פ. הובא
48) פסחים נ, א. קידושין עא, א.	43) לקוטי תורה במדבר ז, ד.
49) תבוא כח, יו"ד.	44) ראה תניא רפל"ז.
50) ישע'י סא, ה.	